

Головні новини співпраці між Україною та ЄС. Серпень 2014 року

12 МІЛЬЙОНІВ ЄВРО ЙДУТЬ НА ТЕРИТОРІАЛЬНУ СПІВПРАЦЮ СХІДНОГО ПАРТНЕРСТВА

12,5 мільйонів євро – таким є бюджет програми ЄС, що стимулюватиме територіальну співпрацю країн Східного партнерства.

Програма спиратиметься на досвід ЄС у політиці гуртування, що допомагає різним європейським країнам розв'язувати спільні проблеми, посилювати мобільність та сприяти розвитку міжлюдських контактів.

Програма «Територіальна співпраці між країнами Східного партнерства» має стати першою з цеглин для побудови міцного транскордонного партнерства між країнами-учасницями. Її було презентовано під час конференції, що відбулася у Тбілісі 4 липня.

З огляду на те, що три країни-учасниці програми – Грузія, Молдова та Україна – підписали напередодні Угоди про асоціацію з ЄС, ця конференція заклала основу для

подальшої вдалої транскордонної співпраці.

«Цей захід відбувається у рамках нового політичного контексту», – підкреслила Заступниця державного міністра Грузії з питань європейської та євроатлантичної співпраці **Маріам Раквіашвілі**. Вона сподівається, що програма відіграє позитивну роль у подальшому розвитку територіальної співпраці між країнами-учасницями.

Водночас, аби бути ефективною, програма має брати за основу досвід колишніх ініціатив ЄС у сфері регіональної політики, зазначила Раквіашвілі.

У зв'язку із цим Керівник групи експертів програми **Олексій Секарьов** переконує: попри те, що вперше у програмі не беруть участь країни-члени ЄС, вона спиратиметься на найкращий європейський досвід. «Суть і принципи цієї ініціативи доволі схожі з тими, що їх використав ЄС у рамках своєї регіональної політики», – підкреслює Секарьов.

Україна, своєю чергою, має достатній досвід участі у різних програмах з регіональної та територіальної співпраці, відзначає співробітниця Департаменту Європейського Союзу Міністерства закордонних справ України **Оксана Рейтер**. «У рамках регіональних програм Україна, зокрема, співпрацює з Польщею, Білоруссю, країнами Чорноморського басейну», – говорить вона. Також, за її словами, Київ бере активну участь у стратегії ЄС для Дунайського регіону.

Окрім того, транскордонна співпраця є невіддільною частиною Угоди про асоціацію з ЄС. У такий спосіб, беручи участь у цій програмі, Україна автоматично виконує свої зобов'язання у рамках впровадження цієї угоди, додала Рейтер.

Контекст

4 липня у Тбілісі відбулася конференція, присвячена започаткуванню програми «Територіальної співпраці між країнами Східного партнерства». У заході взяли участь незалежні експерти, представники центральної та регіональної влади, а також громадянського суспільства країн-учасниць Східного партнерства. Вони ознайомилися з цілями та перспективами нової програми, а також обговорили можливі проблеми, з якими можуть зіштовхнутися учасники.

Мета програми «Територіальної співпраці між країнами Східного партнерства» – створення сприятливих умов для розвитку програм територіальної співпраці між такими державами: Вірменією і Грузією, Азербайджаном і Грузією, Білоруссю і Україною та Молдовою і Україною. Це має відбуватися з урахування специфіки кожного регіону, а також задля зміцнення потенціалу місцевих і регіональних державних органів та впровадження спільних транскордонних проектів територіальної співпраці.

Від України у програмі беруть участь такі області: Волинська, Рівненська, Житомирська, Київська, Чернівецька, Чернігівська, Вінницька та Одеська.

Загальний бюджет програми складає **12,5 млн євро**. Він розподілений між учасниками у такій пропорції: 1,35 млн. євро для Вірменії-Грузії; 1,35 млн. євро для Азербайджану-Грузії; 3,3 млн. євро для Білорусі-України та 3,3 млн. євро для Молдови-України.

Більше інформації:

[Веб-сайт програми «Територіальної співпраці між країнами Східного партнерства»](#)

Також для отримання детальнішої інформації можна звертатися до експерта з питань комунікації програми «Територіальної співпраці між країнами Східного партнерства» Тетяни Дерев'янкиної: Tatiana.derevyankina@eaptc.eu

ЯК ЖИВУТЬ ЄВРОПЕЙЦІ?

Ми часто говоримо про «європейські стандарти життя». Але небагато знаємо про те, як насправді живуть громадяни ЄС. Ми багато знаємо про Європу як мрію, але не так багато – про Європу як реальність.

Яким є **життя європейців «на дотик»**? Як вони народжують дітей, як виховують їх, як чоловіки та жінки спілкуються між собою, чи мають справді ту рівність, якої прагнуть? Як вони організують своє мирне життя та свою оборону? Як облаштовують середовище свого існування?

Спробуймо пройтися деякими

прикладками, щоб зрозуміти реальність повсякденного життя європейців.

Жінки та чоловіки

Європа – це континент **рівності прав**. Одним із основних є рівність між чоловіками та жінками.

У різних країнах ЄС ситуація є різною, але присутня загальна тенденція: рух у бік рівних можливостей, рівних обов'язків та рівних доходів чоловіків та жінок. Найбільшого успіху тут досягли **скандинавські країни**.

У **Швеції**, наприклад, чоловіки беруть активну участь у догляді за немовлятами. Тривалість відпустки по догляду за дитиною становить 480 днів, і її може брати будь-хто з батьків, розподіляючи на свій розсуд (по місяцю, по тижню, по дню і навіть по годині). 90 днів з загальних 480 надається окремо кожному з батьків. Цю відпустку кожен із них зобов'язаний взяти, і не може передати іншому.

Цей рівний розподіл обов'язків дає жінкам більше часу на роботу та соціальне життя. Кількість жінок на **високих посадах** зростає: якщо у 2006 році лише 29% компаній (державних або приватних) очолювали жінки, то в 2012-му році цей показник досяг 36%. Ще яскравішою є ця тенденція у політиці: майже 50% шведських парламентарів – жінки; з 24 міністрів уряду 13 є жінками. Порівняйте з мізерними цифрами у цих сферах в Україні.

Аби досягти таких результатів, потрібна державна політика. У Швеції, наприклад, існує міністр з питань гендерної рівності. Він відповідає за дотримання принципів рівності в різних сферах життя, від освіти до працевлаштування. У країні також існує державна агенція Омбудсмана з питань рівності, в якій працює близько 90 працівників.

Досвід Швеції свідчить про те, що рівність між жінками та чоловіками – це важливе право, але суспільство має **за це право боротися**.

Діти і робота: пошук сумісності

Європейське прагнення до гендерної рівності та прав індивіда породжує міф, що в Європі занепадають «сімейні цінності». І що в «слов'янському світі» родина цінується більше, ніж у західноєвропейському.

Соціологія, втім, дає іншу картину. Родину вважають **«дуже важливою»** частиною життя 80% німців, 85% французів, 90% шведів та 95% поляків. В Україні цифри не вищі: близько 85%.

Рівність між чоловіками та жінками може мати позитивний ефект на народжуваність дітей. Якщо сучасній жінці дати можливість поєднувати роботу з вихованням дітей, «родинні» та «кар'єрні» цінності можуть бути сумісними.

Наприклад, у **Франції професійне життя жінок** не надто страждає від наявності дітей. Тут нікого не здивує родина з 4-ми дітьми, мати яких працює. Народжуваність у Франції (у середньому – 2 дитини на жінку) найвища в Європі. Це більше, ніж в Україні (1,5 дитини на жінку) та більша, ніж у сусідній Німеччині (1,4).

За рахунок чого досягають таких результатів?

По-перше, народжуваність підтримують матеріально. Той з батьків, хто бере відпустку для догляду за дитиною, отримує *550 євро на місяць: упродовж півроку – для першої дитини, одного року – для другої та два роки – для третьої*.

*Водночас дуже розвиненою є інфраструктура **суспільного чи державного** виховання дітей. У так звані «ясла» французькі батьки можуть віддати свою дитину вже з 3-місячного віку (!). Більшість, як правило, віддає у віці 5-6 місяців. Це недорого, і оплата залежить від рівня доходів родини.*

Інфраструктура суспільного і державного виховання дітей від наймолодшого віку робить батьків значно вільнішими. Завдяки цій системі народження дитини не означає тривалого відривання матері чи батька від суспільного життя та від роботи. А тому не робить вибір «народжувати чи ні» таким драматичним.

Французький досвід свідчить про те, що для поєднання роботи та родини можна створити **сприятливе середовище**.

Транспорт, з яким можна дихати

Європа справді вміє створювати сприятливе середовище для життя.

Візьміть сферу транспорту. Дедалі популярнішим у країнах ЄС є пересування екологічно чистим транспортом. **Машини поступаються велосипедам**.

Наприклад, у **Великій Британії** упродовж останніх років володіння приватним автотранспортом втрачало популярність. У Лондоні це пояснюється великими заторами і обов'язковою платнею за проїзд центром міста – 11,50 фунтів стерлінгів, тобто близько 14,5 євро на день.

А тому дедалі більше лондонців користуються велосипедами. Майже **10% британців** щонайменше раз на місяць сідають на велосипед, більше **7%** обирають велосипед для щоденних подорожей в офіс, в магазин або під час візитів до друзів або родичів. Це ще небагато, але ці цифри зростають.

Якщо людина не має власного велосипеда, його можна **орендувати**. Так, наприклад, в Лондоні за програмою мера міста Бориса Джонсона у 2010 році було запроваджено систему оренди велосипедів для мешканців міста і туристів, які згодом стали називати 'Boris bikes'.

В місті з'явилися стоянки з велосипедами загального користування і та велосипедні доріжки на головних вулицях. Кожен лондонець отримав можливість орендувати велосипед на кілька годин або цілий день, сплативши за користування кредитною карткою.

Громадський транспорт також організовано ефективно: **автобус може стати найшвидшим** способом пересування. Знамениті червоні дабл-декери (двоповерхові автобуси) пересуваються містом швидко, оминаючи затори – завдяки спеціально відведеним смугам, якими можуть користуватися лише автобуси й таксі. Транспорт тут існує для людей, а не люди – для транспорту.

Більше інформації: <http://euukrainecoop.net/2014/07/21/life-of-europeans/>

П'ЯТЬ ПЛЮСІВ АСОЦІАЦІЇ З ЄС

Якими є плюси асоціації України з ЄС? У цьому матеріалі ми спробували подивитися на основні з них.

На захід від кордону

Коли у 1991 році **Польща** підписала Угоду про асоціацію з Європейськими спільнотами, її річний валовий внутрішній продукт (ВВП) складав **90 мільярдів доларів**. Український ВВП тоді був таким самим.

У 2013-му, через 22 роки, ВВП Польщі сягнув **500 мільярдів**. Український був **учетверо** менший.

Звісно, можна знайти чимало причин польського успіху і українського буксування. Але є одна головна відмінність між країнами:

Польща проводила реформи, Україна реформи імітувала.

Польська економіка стала ефективною та мобільною, зорієнтованою на великий європейський ринок. Попри песимістичні прогнози, вона стала потужним промисловим гравцем, а не «сировинним додатком». Третина польського експорту – це машинобудування (33%), інша третина – авто-, літако- та кораблебудування (29%).

Подібна історія з іншими країнами колишнього радянського блоку. **Словаччина** стала одним із найбільших виробників автомобілів у ЄС. 5 мільйонів словаків виробляють близько **одного мільйона** машин на рік. Коли внаслідок кризи французькі автомобільні концерни закривали заводи у Франції, вони не закривали французькі філії у Словаччині: ті продовжували бути вигідними. Румунська **Dacia**, яка в радянські часи була скромною малолітражкою, сьогодні викуплена «Рено» та є однією з найуспішніших марок економ-класу. В **Угорщині** місто Секешфехервар, в якому виробляли знамениті «Ікаруси», переорієнтувалося на інші ринки і зараз є містом локалізації багатьох багатонаціональних компаній.

Усі ці процеси модернізації розпочалися **задовго** до вступу цих країн до ЄС. Вони почалися на початку 1990-х, коли країни підписали Угоди про асоціацію з Європейськими спільнотами. Це були так звані «Європейські угоди», і вони менш об'ємні і менш амбітні, ніж нинішня українська. Але навіть вони зробили свою справу.

Буксир асоціації

А що ж Україна? 27 червня 2014 року ми нарешті завершили тривалий процес підписання Угоди про асоціацію.

Підписання було процесом, що часто пробуксовував: підписували у кілька етапів. Усі пам'ятають сумнозвісне рішення 21 листопада, яке спонукало громадян вийти на вулиці. Усі пам'ятають Вільнюський саміт, де до останнього чекали, що Угоду все-таки підпишуть. Через місяць після втечі Януковича, 23 березня, Угоду було підписано – але тільки частково. Європа чекала легітимного президента.

Нарешті, 27-го червня відбулося повне підписання уже з новим Президентом України. Зараз цей процес завершено, і назад шляху немає. Угоду треба **якнайшвидше ратифікувати**, і якнайшвидше почати її виконувати. Її виконання стимулюватиме процес трансформації суспільства та держави.

Які ж позитиви принесе з собою Угода? Яких головних плюсів можна очікувати?

Більше інформації: <http://euukrainecoop.net/2014/07/21/association/>

КОЛИ УКРАЇНСЬКІ ТОВАРИ ЗАПОВНЯТЬ ПОЛИЦІ МАГАЗИНІВ ЄС?

Українська економіка потребує реформ у сфері технічного регулювання, оскільки це забезпечить випуск конкурентоспроможної продукції національними товаровиробниками, а, отже, дозволить суттєво збільшити експортний потенціал України й надійно захистить вітчизняний ринок від неякісної продукції. Про це йшлося на конференції «Стратегія розвитку системи технічного регулювання України» Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, що відбулася 23 липня у Києві.

Арсеній Яценюк зауважив навздогін рішенням ЄС у квітні тимчасово знизив податки на український експорт.

«ЄС тимчасово зняв податок на український експорт, проте український бізнес не поспішає заповнювати ринок ЄС українськими товарами», – прем'єр-міністр України

Проте зниження податків – не достатня умова для того, щоб українська продукція потрапила на ринок ЄС. «Коли будь-яка продукція перетинає кордон іншої країни, вона мусить пройти два види бар'єрів – імпортерне мито та технічні бар'єри», – пояснює **Стефанос Іоакімідіс**, керівник проекту ЄС «Додаткові заходи щодо виконання Програми підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом», – «Якщо тарифи залежать переважно від політичного рішення, то технічні бар'єри є більш складними, адже передбачають цілий комплекс контрольних заходів, акредитаційних інстанції та безлічі інших процедур, що потребують численних зусиль та багато часу»

Як зазначив під час конференції Міністр економічного розвитку та торгівлі України Павло Щеремета, на сьогодні найважливішими завданнями для пришвидшення руху України на євроінтеграційному шляху є три речі. По-перше, – необхідність забезпечити українській продукції вільний доступ до світових ринків. По-друге, – це професійна робота над гармонізацією національних стандартів і регламентів зі світовими (передусім із європейськими), і по-третє, – рішуча боротьба із проявами корупції, яка гальмує роботу й дискредитує країну.

Ці завдання частково вирішують нещодавно схвалені важливі закони – *«Про метрологію та метрологічну діяльність»* та *«Закон про стандартизацію»*, прийняті Верховною Радою України 5 липня цього року. Обидва закони націлені на покращення ефективної та прозорої системи метрології та стандартизації, і водночас, зменшують ймовірність корупційних конфліктів інтересів. Зараз перед Україною постали нові виклики.

*«Усунення технічних бар'єрів у торгівлі можливе через узгодження системи технічного регулювання України із європейською системою, званою, як «Новий підхід» або ж, віднедавна як «Нова законодавча база». Ця програма підтримки передбачає втручання у 4-ох напрямках: **наближення регуляторного законодавства у двох сферах – горизонтальному законодавстві** задля функціонування системи технічного регулювання в цілому, та **секторальному законодавстві** для певних категорій товарів. Ще один напрямок впливу – це прийняття європейських стандартів, зокрема **оновлення інфраструктури**, що стосується обладнання для тестових лабораторій, розвитку інформаційної системи у сфері ринкового нагляду та управління інформаційною системою стандартів»,* - зазначив під час конференції **Стефанос Іоакімідіс** – *«Ми майже завершили реформування горизонтального законодавства і сподіваємось, що з цими досягненнями в майбутньому ми досягнемо ще більшого успіху».*

«Відомо, що для багатьох виробників адаптація до технічних вимог ЄС може створити певні складнощі. Це особливо актуально для тих виробників, що впродовж багатьох років орієнтуються на так званий традиційний ринок, представлений переважно країнами СНД. Також у ЗМІ часто з'являється інформація про можливу втрату традиційного ринку», – зауважив у ході конференції **Борис Філіпов**, координатор сектору «Розвиток приватного сектору» Представництва ЄС в Україні. Водночас, за його словами, попри складну роботу попереду втілення Угоди про асоціацію не лише поживить український експорт, але й сприятиме реальній економічній модернізації та новим можливостям для українського бізнесу.

За словами Леоніда Віткіна, Директора департаменту технічного регулювання та метрології Міністерства економічного розвитку та торгівлі України, *«Надмірні адміністративні процедури не дають українським виробникам оновлювати їхній асортимент та покращувати якість продукції. Але важко змінити цей застарілий бізнес-підхід без підтримки неурядових організацій, бізнесу та спільнот»*

Довідкова інформація

Для зняття технічних бар'єрів у торгівлі між ЄС та Україною Євросоюз започаткував Програму підтримки галузевої політики, виділивши на її реалізацію 45 мільйонів євро. Ця програма передбачає пряму підтримку бюджету України та технічну допомогу. Програму впроваджує Міністерство економічного розвитку і торгівлі України за підтримки спеціального Проекту технічної допомоги, що фінансується ЄС. Програма розпочалась у 2009 році і триватиме до грудня 2014 року.

Корисні посилання:

Дізнайтесь більше про відносини України-ЄС
<http://euukrainecoop.net/link/>

Календар:

Анонси найближчих подій та короткий огляд новин останнього місяця Ви знайдете тут
<http://euukrainecoop.net/calenda/>